

Vaftrudnes Tale

Vaftrudnismál

Odin.

1.
Råd mig nu Frigg!
Mig lyster at fare
og træffe Vavthrudne.
Ret mig længes
efter at tale om gamle Runer
med han, den alvise Jætte.

Frigg.

2.
Helst beholdt jeg
Hærfader hjemme
i Guders Gårde,
thi ingen Jætte
tror jeg at være Jævning
af den vise Vavthrudne.

Odin.

3.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Det vil jeg vide,
hvordan det i Vavthrudnes
Sale mon stå.

Frigg.

4.
Held til din Rejse!
Held til din Hjemkomst!
Held dig være paa Vej!
Din Kløgt være stærk,
når du, Slægternes Fader!
skifter Ord med Jætten.

5.
For da Odin
at friste Ordstrid
med den alvise Jætte.
Til Hallen han kom,
som Ims Fader ejed.
Straks gik Ygg derind.

Odin.

6.
Hil dig nu, Vavthrudne!
Nu er jeg kommen i Hal
for at se dig selv.
Det vil jeg først vide,
om vis du er
eller alvidende Jætte.

Vavthrudne.

7.
Hvo er den Mand,
som i vore Haller
vender sit Ord til os?
Ud du kommer
aldrig af vore Haller,
hvis ej du mon den viseste være.

Odin.

8.
Gagnråd hedder jeg.
Fra Gang er jeg nu kommen
törstig til dine Sale.
Længe jeg rejste
og længtes efter at brydes
som Gæst til din Gård, du Jætte.

Vavthrudne.

9.
Hvorfor, Gagnråd!
står du på Gulv og taler?
Gå til Sæde i Salen.
Vi vil da prøve,
hvo visest mon være,
Gæsten eller den gamle Taler.

Odin.

10.
Ringe Mand,
som til Rigmand kommer,
skal tale klogt eller tie.
Megen Snak
slet ham bader,
når til knarvorn Vert han kommer.

Vavthrudne.

11.
Sig du mig, Gagnråd!
da du på Gulvet
vil vise din Kløgt og Kundskab:
Hvad hedder den Hest,
som drager hver Dag
hen over Slægternes Sønner?

Odin.

12.
Skinfakse han hedder,
som drager den skære
Dag over Slægternes Sønner;
ypperst blandt Heste
Rejdgoter ham agte;
Glands der går af hans Manke.

Vaftrudnes Tale

Vaftrudnismál

Vavthrudne.

13.
Sig du mig, Gagnráð!
da du på Gulvet
vil vise din Kløgt og Kundskab:
Hvad hedder den Hest,
fom fra Østen drager
Nat over de gode Guder?

Odin.

14.
Rimfakse han hedder;
han drager natten hen
over de gode Guder.
Dråber fra hans Bidsel
dryppe hver Morgen.
Deden kommer Dug i Dale.

Vavthrudne.

15.
Sig du mig, Gagnráð!
da du på Gulvet
vil vise din Kløgt og Kundskab:
Hvad hedder den Å,
som skiller Jætternes Æt
fra Gudernes Grund.

Odin.

16.
Iving hedder Åen,
som skiller Jætternes Æt
fra Gudernes Grund.
Åen den skal rinde
gennem alle Tider.
Ej kommer der Is på Å.

Vavthrudne.

17.
Sig du mig, Gagnráð!
da du på Gulvet
vil vise din Kløgt og Kundskab:
Hvad hedder den Slette,
hvor i Strid skal mødes
Surt og de gode Guder?

Odin.

18.
Vigríd hedder Sletten,
hvor i Strid skal mødes
Surt og de gode Guder.
Hundrede Mile
er Marken bred og lang;
den Mark er bestemt til Mødet.

Vavthrudne.

19.
Vís er du, Gæst!
gå nu til Jættens Bænk;
lad os tale sammen fra Sædet.
Her i Hallen
vi sætte vort Hoved i Pant,
hvo der visest mon være.-

Odin.

20.
Sig for det første,
hvis dit Sind er víst,
og du véd det, Vavthrudne!
hvordan Jord og höjen
Himmel skabtes.
Véd du det, vise Jætte?

Vavthrudne.

21.
Af Ymes Kød
blev Jorden skabt
og af Benene Bjerger,
Himlen af den rimkolde
Jættes Hovedskal,
Bølgen af hans Blod.

Odin.

22.
Sig for det andet,
hvis dit Sind er víst,
og du véd det, Vavthrudne!
Hveden kommer Månen,
som over Mennesker farer,
og den skinnende Sol?

Vavthrudne.

23.
Mundilföre han hedder,
som er Månens Fader
og den skinnende Sols.
Hver Dag de skal
over Himlen vandre,
at År kan måles af Mænd.

Odin.

24.
Sig for det tredje,
da de tro dig víst,
og du véd det, Vavthrudne!
Hveden kommer Dagen,
som drager over Folket,
samt Nat og Næ?

Vaftrudnes Tale

Vaftrudnismál

Vavthrudne.

25.
Delling han hedder,
som er Dagens Fader;
Nat er Barn af Nör.
Ny og Næ
skabte de nådige Guder,
at År kan måles af Mænd.

Odin.

26.
Sig for det fjerde,
da vís man dig finder,
og du véd det, Vavthrudne!
Hveden kommer Vinter
og varme Sommer
vel til de vise Guder?

Vavthrudne.

27.
Vindsval han hedder,
som er Vinterens Fader;
Svasud er Somrens.
(Altid de tvende
hvert År skal veksle,
til Guder forgå.)

Odin.

28.
Sig for det femte,
da vís man dig finder,
og du véd det, Vavthrudne!
hvo af Aser var ældst
og af Ymes Slægt
i årle Oldtid.

Vavthrudne.

29.
Utallige Vintre
för Jorden vordet,
blev Bergelme båren.
Fader til ham
Thrudgelme var,
Ørgelmes Ætling.

Odin.

30.
Sig for det sjette,
da vís du synes,
og du véd det, Vavthrudne!
Hveden kommer Ørgelme
til Jætters Sønner
først? du forvise Jætte!

Vavthrudne.

31.
Fra Elivågerne
Edderdråber stænked.
Det voksed og Jætten vordet.
Derfra er vore Ætter
alle komme;
deraf blev vi hadske i Hu.

Odin.

32.
Sig for det syvende,
da vís du synes,
og du véd det, Vavthrudne!
hvorden den bolde Jætte
Börn monne avle,
skönt ingen Kvinde ham elsked.

Vavthrudne.

33.
Under Hrimthursens
Aksel mon vokse
Mø og Mand.
Jættens ene Fod
avled med den anden
en sekshov'det Søn.

Odin.

34.
Sig for det ottende,
da de alvís dig kalde,
og du véd det, Vavthrudne!
Hvad er det første du mindes,
det første du véd?
du alvise Jætte!

Vavthrudne.

35.
Utallige Vintre
för Jorden vordet,
blev Bergelme båren.
Det mindes jeg først,
at den fremvise Jætte
i Båd blev bænket.

Odin.

36.
Sig for det niende,
da vís du nævnes,
og du véd det, Vavthrudne!
Hveden kommer Vind,
som farer over Vove?
Ej man ser ham selv.

Vaftrudnes Tale

Vaftrudnismál

Vavthrudne.

37.
Ligsvælger han hedder,
som sidder ved Himlens Ende,
Jætten i Orneham.
Fra hans Vinger
siges Vinden at komme
over alle.

Odin.

38.
Sig for det tiende,
da Guders Skæbne
du véd, Vavthrudne!
Hveden kommer Njörd
til Aser's Sønner?
Han råder for Templer
og Altre rige?
dog fødtes han ej iblandt Aser.

Vavthrudne.

39.
I Vanehjem
vise Guder ham skabte
og gav ham som Gidsel til Aser;
ved Tidens Ende
atter han kommer
hjem til de vise Vaner.

Odin.

40.
Sig for det ellefte,
da Guders Skæbne
du véd, Vavthrudne!
Hvordan leve Ejnherjer
i Hærfaders Hal,
til Guder forgå?

Vavthrudne.

41.
Alle Ejnherjer
i Odins Gårde
dræbe hinanden hver Dag.
Val de kære;
fra Kamp de ride;
sidde så som Venner sammen.

Odin.

42.
Sig for det tolvte,
hvordan Guders Skæbne
du véd, Vavthrudne!
Om Jætters Runer
og alle Guders
sige du Sandhed,
du alvise Jætte!

Vavthrudne.

43.
Om Jætters Runer
og alle Guders
kan sandt jeg sige,
thi jeg har været
i Verdner alle.
Til ni Verdner jeg kom;
nederst ligger Nivlhel.
Did gå de døde fra Hel.

Odin.

44.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Hvilke Mænd monne leve.
når den mægtige Vinter
har været i Verden.

Vavthrudne.

45.
Liv og Livthrase
monne leve i Lön
i Hoddmimesholt.
Morgendug
de skal have til Mad;
Deden skal Slægter stamme.

Odin.

46.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Hveden kommer Sol
på den vide Himmel,
når Fenre har slugt den første?

Vaftrudnes Tale

Vaftrudnismál

Vavthrudne.

47.
En Datter
skal Solen avle,
förend Fenre den sluger.
Den Mø skal ride
sin Moders Veje,
når Gudernes Slægt forgår.

Odin.

48.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Hvo er de Møer,
som over Vandene ile?
Vejen de kende så vel.

Vavthrudne.

49.
Tre brusende Elve
styrte over Torpet
for Møgthrases Møer.
De eneste Skytsånder
i Verden de ere,
skönt de fostres i Jætters Hjem.

Odin.

50.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Hvilke Aser råde
for Guders Eje,
når Surts Flamme slukkes?

Vavthrudne.

51.
Vidar og Vale
bo i Guders Gårde,
når Surts Flamme slukkes.
Mode og Magne
skulle Mjölne have,
når Vigne er vejjet.

Odin.

52.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Hvad bliver for Odin
Livets Ende,
når Gudernes Slægt forgår?

Vavthrudne.

53.
Ulven skal sluge
Slægternes Fader.
Ham skal Vidar hævne.
I Kamp han Kæverne
kløve skal
på den onde Ulv.

Odin.

54.
Meget jeg for,
meget jeg fristede,
meget jeg Magterne prøved.
Hvad sagde Odin
selv sin Søn i Øre,
för paa Bål han bares?

Vavthrudne.

55.
Ingen véd,
hvad i årle Oldtid
du sagde din Søn i Øre.
Med dødsens Mund
jeg mælte om gamle Runer
og om Sejrguders Skæbne.
Med Odin jeg skifted
Visdoms Ord.
Du er altid visest af alle.

-
29. Ørgelme = Yme.
31. Slutningen af Verset lyder
efter nogle Håndskrifter:
men Gnister spruded fra
Sydhjem;
Lue gav Rimen Liv.
35. Bergelme reddedes i en Båd,
da Ymes Blod voldte den
store Oversvømmelse.
V. 40 gives også således:
Sig for det ellefte,
hvor Ætlinge i Gårde.
dræbe hinanden hver Dag.
Val de kære *);
fra Kamp de ride;
sidde så som Venner sammen
*) Val de kære = nogle af dem
falde i Kampen.
49. Meningen er uklar.
Møgthrases Møer ere
vel Nornerne.
51. Vigne = Odin.